

Det kgl. Døvestumme-Institut i København lå i Sølgade nr. 12. I forbindelse med gadeudvidelser blev bygningen revet ned. Døvehistorisk Selskab afholdt i 1993 et Nordisk Seminar om Døves Kulturhistorie, og i den anledning lod Selskabet kunstneren og keramikeren Sten Lykke Madsen udsmykke denne gavl til erindring om døveundervisningen i 1807.

Udgivet ved WGD 97, Døves kulturdage 2000

Døvehistorisk Selskab
Kastelsvej 58 C,
2100 København Ø

Tekst: Jan William Rasmussen

FINGERSPROG ELLER HAANDALPHABET					
til Brug i det Kongelige Institut for Døvtumme i København					
Aa	Ha	Bb	Bb	Cc	Cc
Aa	Aa	Bb	Bb	Cc	Cc
Aa	Aa	Bb	Bb	Cc	Cc
Dd	Dd	Ee	Ee	Ff	Ff
Dd	Dd	Ee	Ee	Ff	Ff
Dd	Dd	Ee	Ee	Ff	Ff
Gg	Gg	Hh	Hh	Ii	Ii
Gg	Gg	Hh	Hh	Ii	Ii
Gg	Gg	Hh	Hh	Ii	Ii
Kk	Kk	Ll	Ll	Mm	Mm
Kk	Kk	Ll	Ll	Mm	Mm
Kk	Kk	Ll	Ll	Mm	Mm
Nn	Nn	Oo	Oo	Pp	Pp
Nn	Nn	Oo	Oo	Pp	Pp
Nn	Nn	Oo	Oo	Pp	Pp
Qq	Qq	Rr	Rr	Ss	Ss
Qq	Qq	Rr	Rr	Ss	Ss
Qq	Qq	Rr	Rr	Ss	Ss
Tt	Tt	Uu	Uu	Vv	Vv
Tt	Tt	Uu	Uu	Vv	Vv
Tt	Tt	Uu	Uu	Vv	Vv
Ww	Ww	Xx	Xx	Yy	Yy
Ww	Ww	Xx	Xx	Yy	Yy
Ww	Ww	Xx	Xx	Yy	Yy
Zz	Zz	33	33	44	44
Zz	Zz	33	33	44	44
Zz	Zz	33	33	44	44

Håndalfabet tegnet og stukket af den døve tegnelærer N.C. Roosen, 1808.

P.A.Castberg, tegnet af den døve lærer, Ulrik Frederik Gram

juv25102007

Peter Atke Castberg
1779-1823

Grundlægger af
døveundervisningen i Danmark

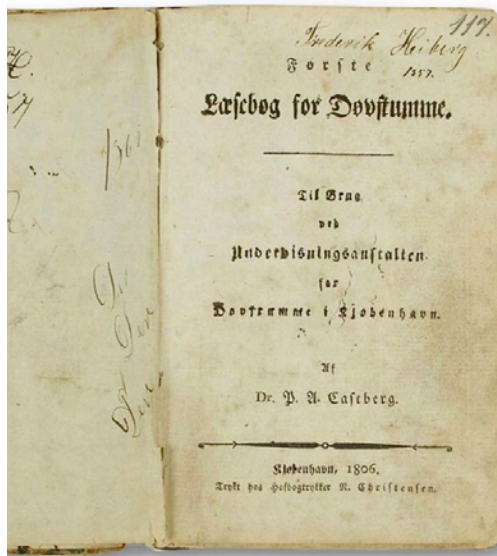
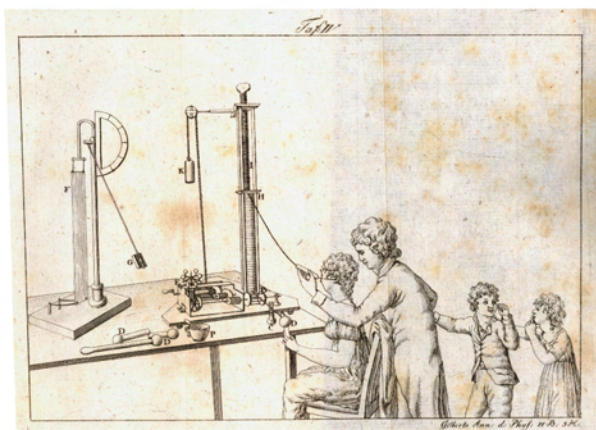
Peter Atke Castberg fødtes i Danmark den 3. august 1779 af norske forældre. Efter endt skolegang i Kongsberg studerede han medicin ved Københavns Universitet, hvorfra han tog embedseksamen i 1801. Derefter praktiserede han ved Frederiks Hospital 1801-1802 og tog doktorgraden i medicin i 1802.

I et par år forsøgte Castberg at helbrede døve ved hjælp af galvanisme, en elektrisk behandling, men ingen af de døve, som måtte udstå skrækkelige pinsler, blev helbredt.

Men hans interesse for at hjælpe døve var vakt og i 1803-1805 foretog han en studierejse i Europa for at besøge døveskoler i Kiel, Berlin, Wien, og sluttede med et længere ophold i Paris.

Her så han, hvordan man underviste døve i at læse og skrive ved at benytte håndalfabet, og hvordan man kunne samtale med døve ved at bruge deres naturlige tegnsprog.

Galvanisk behandling af døvhed Efter kobberstik fra J.J.A.Sprenger: Anwendungsart der Galvani-Voltaischen Metall-Electricität zur Abhelfung der Taubheit und Harthörigkeit, 1802.

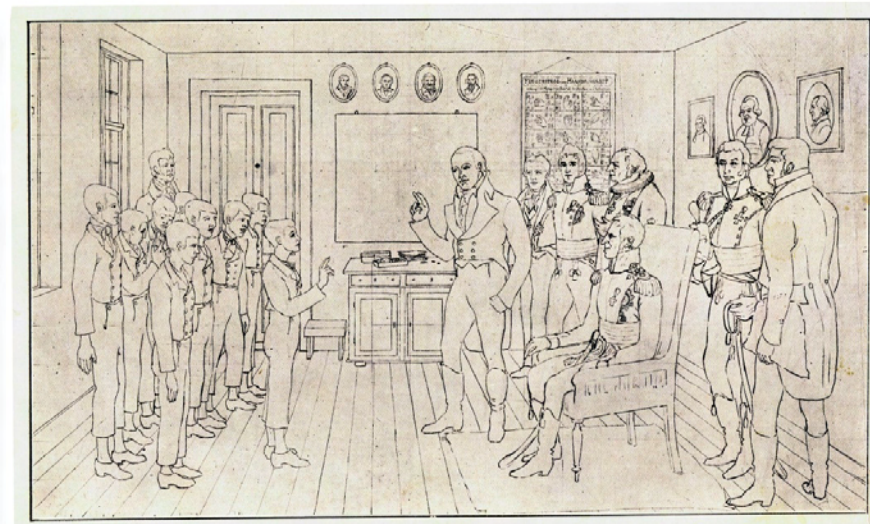

Danmarks første læsebog for døve, 1806.

Straks efter sin hjemkomst sender Castberg en "Betænkning om Nødvendigheden af en Undervisningsanstalt for Døvstumme" til regeringen. I denne beskriver han det nødvendige i at sørge for en bedre uddannelse af døve, således at det lidt kedelige syn på døve, der hersker i tiden, kan vendes til en mere nuanceret og positiv opfattelse.

Castberg venter imidlertid ikke på regeringens svar, men giver sig straks i kast med for egen regning at undervise et par døve drenge. Allerede efter et halvt års forløb lader han det komme til en offentlig prøve, der finder sted den 18.1.1806 til alles tilfredsstillelse.

Og samme år udgiver han også Første Læsebog for Døvstumme, og ved årsfesten holder han foredrag om Abbé de l'Épée, der grundlagde verdens første døveskole i Paris.

Viggo Christian Hansen: En Eksamen paa Døvstummeinstituttet 1811.

Endelig den 17. april 1807 gav kongen loven om døveundervisningen i Danmark og den egentlige undervisning kunne begynde med 10 elever.

Forstanderen skulle hvert år på stiftelsesdagen afgive beretning og afholde foredrag med emner af døvepædagogisk karakter. Forstanderen afholdt årlig eksamen for alle klasser og ofte var repræsentanter fra kongehuset tilstede.

De første år var meget succesrige for Castberg, men med statsbankerotten i 1813 kom der svære tider. Samtidig pålagde en lov af 11. April 1817 alle døve børn i Danmark undervisning på Instituttet og antallet af elever steg til langt over det muliges tal. Sammenholdt med Castbergs manglende ordenssans og hans tiltagende alvorlige sygdom måtte Instituttet i begyndelsen af 1823 sættes under administration.

Castberg døde 30. april 1823.